

La Voz de Galicia

ATLETISMO

NÚMERO 40.454 | AÑO CXXIII | PRECIO: 1 € | D. legal C-2684-03 | www.lavozdeg Galicia.es

EL JAMAICANO **ASAFA POWELL** BATE EL RÉCORD DE **100 METROS** CON UN TIEMPO DE **9,77 SEGUNDOS** | DEPORTES

LA CAMPAÑA ELECTORAL DEL 19-J

El PP promete eliminar el impuesto de sucesiones de padres a hijos

Pretende rebajar a la mitad la tasa de transmisiones patrimoniales

Touriño propone poner en el mercado de alquiler los inmuebles desocupados | 2 a 16

ENCUENTROS EN LA VOZ

Anxo Quintana: «PSOE e BNG teñen programas diferentes con ideas compatibles»

10 y 11

GALICIA

Mueren el niño accidentado y el conductor del vehículo que causó el siniestro en la vía de Barbanza | 21

EDUCACIÓN

Las facultades de la Universidad de Vigo podrán adelantar a julio los exámenes de septiembre | 25

INTERNACIONAL

El Supremo argentino deroga la Ley de Punto Final que dejó sin juicio los crímenes de la dictadura | 34

La Voz de Santiago

El gobierno local destaca la estabilidad del pacto en el ecuador del mandato | 13

PACO RODRÍGUEZ

O Consello da Cultura data en 1228 o texto máis antigo en galego

■ O Consello da Cultura Galega presentou onte o documento máis antigo coñecido en lingua galega, datado en 1228. O texto titulado *O foro do bo burgo de Castro Caldelas* foi

encargado por Alfonso IX, rei de León e Galicia, e redactado por un notario de Allariz. O orixinal atópase nun arquivo de Madrid en bo estado. | 49

KARTING-INDOOR

ABIERTO TODOS LOS DÍAS

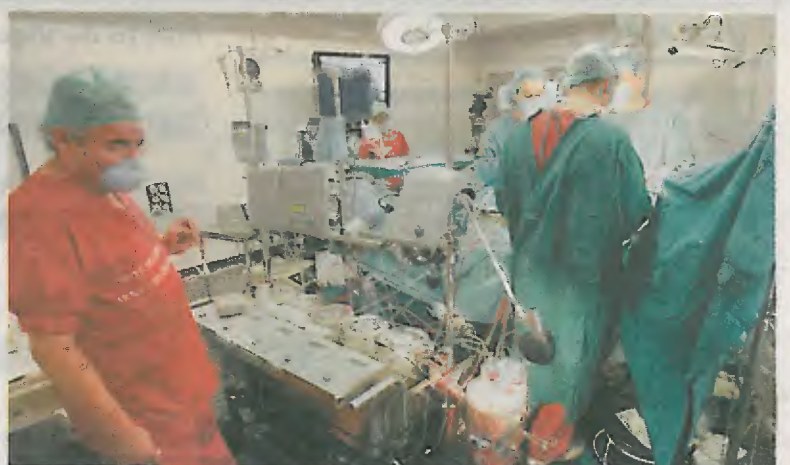
COMPETICIÓN POR GRUPOS

ORDES

Aut. Ind. de Ordes - 15404 ORDES (A Coruña) • Tel: 696 577 554

El Canalejo regenerará corazones con células madre adultas

El hospital coruñés tendrá listo en dos meses un protocolo para desarrollar un ensayo clínico | 44

CÉSAR QUIÁN

En la foto, una operación cardíaca transmitida por teleconferencia

CULTURA

O documento, o Foro do bo burgo do Castro Caldelas, está no Archivo dos Duques de Alba

O orixinal máis antigo escrito en galego foi datado en Allariz en 1228

Foi achado polo profesor Monteagudo e desdó a crenza de que era a versión do texto en latín

C. P. | SANTIAGO

■ A historia do galego incorpora o achado do documento orixinal máis antigo escrito en galego e en Galicia. Trátase do *Foro do bo burgo do Castro Caldelas*, outorgado por Alfonso IX en abril de 1228 na vila de Allariz. Está, catalogado e perfectamente conservado, no Archivo dos Duques de Alba no palacio de Lira de Madrid, dentro do fondo de Lemos.

O certo é que o texto era coñecido polos investigadores e estudosos, pero pensaban que se trataba da versión en galego primitivo do *Foro do bo burgo de Castro Caldelas*, escrito en latín e dado en 1172 polo rei Fernando II de León. Pero trátase da ratificación daquel foro, con cambios mínimos de contido, escrito directamente en galego polo notario municipal de Allariz durante a estada de varias semanas naquela vila ourensá do Rei Alfonso IX.

O lingüista Henrique Monteagudo, coordinador da sección de Lingua e secretario do Consello da Cultura Galega, foi quen deu co documento cando buscaba documentación para un traballo que lle encargaron para o simposio que organiza o ILG sobre A

PACO RODRÍGUEZ

Monteagudo e Pardo de Guevara presentaron o texto do documento, datado en 1228

O documento foi redactado mentres o rei estaba en Allariz

emergencia do galego como lingua escrita na Idade Media, que se vai desenvolver no mes de novembro. Segundo Monteagudo, que onte deu a coñecer o achádego no Con-

sello da Cultura en compañía do presidente da institución, Alfonso Zulueta, da directora do ILG, Rosario Álvarez, e da coordinadora do simposio, Ana Boullón, «todos sabían do documento, pero ninguén fora velo».

Henrique Monteagudo sospeitou da existencia do orixinal repasando un inventario publicado en 1896 que fixo a duquesa de Alba do seu arquivo. Ademais de reproducir o documento, describeo dicindo que entre a primeira e a segunda columnas dos confirmantes (relación de testemuñas que asinaban estes documentos) está o selo real: un león inscri-

to nunha roda, que é o distintivo dos chamados «privilexios rodados». Aquilo non podía aparecer nunha versión.

Daquel inventario tirou o historiador Martínez Salazar para o libro que publicou en 1911, *Documentos gallegos de los siglos XIII al XVI*. El pensaba que era a versión ou copia en romanzo do foro de 1228, un «suposto lóxico», segundo Henrique Monteagudo, «porque o latín era a lingua que se utilizaba na Corte para estes documentos», e cando, como neste caso, afectaban ao pobo, facían una versión na lingua vulgar para facelo comprensible.

CONTROVERSIAS

O selo rodado do rei acredita a autenticidade

■ O Foro do bo burgo do Castro Caldelas, dado en Allariz no 1228, é especialmente singular, como dixo Monteagudo, pola data, «que o converte no orixinal producido en Galicia máis antigo que se conserva»; e polo seu estatus diplomático como privilexio rodado, «que só tiñan os documentos máis solemnes das chancelerías reais da península naquel tempo». Que se saiba, sulíñou que é o único privilexio real da Corte de Alfonso IX escrito en romanzo, e só ten parangón no testamento de Alfonso II de Portugal, escrito en 1214.

O investigador compostelán advertiu que a orixinalidade do foro «pode suscitar controversias, porque eu mesmo tiven que vencer resistencias para convenceme que estaba diante dun orixinal de 1228». Tralas comprobacións dos datos históricos e o cotexo do orixinal non dubida da súa autenticidade. A explicación de que fose escrito en galego atribúese a que a corte de Alfonso IX era itinerante, e cando tiña urxencia botaba man dun notario municipal do lugar no que se atopaba. No final do texto deste foro consta, como era preceptivo daquela, o autor da escrita, que da fe diso: «Nuno clérigo sancti iacobi notarius concilii de Allariz scripsit». Henrique Monteagudo agradeulle tamén ao Archivo dos Duques de Alba as facilidades que lle deron, e especialmente ao arquivista.